

ACM

Associació
Catalana
de Municipis

La revista del municipalisme català · Maig 2026 · 480

40 anys construint Europa des dels municipis catalans

Entrevista a Joaquim Llimona, expert en dret europeu i primer secretari d'Exteriors de la Generalitat de Catalunya Defensem que el model de sindicatures locals respecti l'autonomia municipal Analitzem el repte que suposa el Pla territorial per a la generació elèctrica eòlica i fotovoltaica (PLATER)

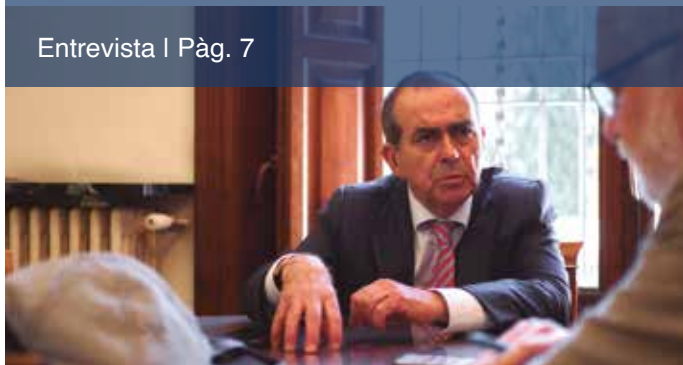
Reivindiquem la vocació europeïsta del municipalisme català en el 40è aniversari de la integració a la Unió Europea

Reportatge | Pàg.4-6

Entrevistem Joaquim Llimona, primer secretari d'Exteriors de la Generalitat (1996-2004)

Entrevista | Pàg. 7

Reclamem millorar el seguiment per a un bon desplegament de l'Estatut del Municipi Rural

Actualitat | Pàg.8

Analitzem el PLATER i el repte que suposa a nivell territorial i mediambiental

Observatori de Finances | Pàg.11

Els ens locals només decideixen el 30% de l'increment de la partida de personal

Actualitat jurídica | Pàg.14-15

ACM

Associació
Catalana
de Municipis

C/ València, 231, 6è - 08007 Barcelona
Telèfon: 93 496 16 16
Correu electrònic: acm@acm.cat
www.acm.cat

› Edita: **Associació Catalana de Municipis i Comarques**
› Director: **Joan Morcillo**
› Cap de redacció: **Joan Morcillo**

› Consell de redacció: **Albert Guilera, Santi Valls, Víctor Torrents, Jordina Moltó, Lluís Maria Corominas, Francesc Iglesias, Roc Badiella, Mar Andreu Agustí Serra**

› Impressió: **Impremta Pagès**
› La redacció no comparteix, necessàriament, l'opinió expressada en els articles.
› Dipòsit legal: **B3434383**

Europa comença al teu Ajuntament

Aquest any commemorem els 40 anys de la nostra integració a la Unió Europea. Quatre dècades d'un projecte col·lectiu que ha transformat profundament les nostres societats, les nostres institucions i també la manera com entenem el govern i la proximitat amb la ciutadania.

Per a Catalunya, Europa ha estat molt més que un espai polític i econòmic. Ha estat una oportunitat. Una finestra oberta al progrés, a la cooperació i a la defensa dels valors que compartim: la democràcia, la llibertat, la cohesió social i la diversitat. I en aquest camí, el municipalisme català hi ha tingut —i hi continua tenint— un paper essencial.

Perquè Europa no és una realitat llunyana ni abstracta. Europa pren forma als nostres carrers, als nostres pobles i ciutats, en la gestió quotidiana dels serveis públics i en les decisions que impacten directament en la vida de les persones. No en va, més del 75% de les polítiques europees tenen una incidència directa en l'àmbit local. Això ens interpel·la i ens compromet.

Des del municipalisme català sempre hem entès que els grans reptes globals —la transició ecològica, la transformació digital, la cohesió social o la gestió de les migracions— només es poden abordar amb eficàcia des de la proximitat, amb ajuntaments forts, preparats i connectats al món. És aquí on el món local esdevé no només executor de polítiques, sinó també actor imprescindible en la seva definició.

En un context internacional complex i sovint incert, marcat per tensions geopolítiques i retrocessos democràtics, el paper de les ciutats i dels governs locals pren encara més rellevància. La diplomàcia municipal, basada en la cooperació, l'intercanvi de coneixement i la recerca de solucions compartides, esdevé una eina clau per construir ponts allà on altres vies es debiliten.

És amb aquesta mirada que des de l'Associació Catalana de Municipis hem reforçat el nostre compromís amb Europa i amb la internacionalització del món local.

El nostre Pla Estratègic d'Internacionalització defineix un full de ruta ambiciós i necessari. Un pla que es basa en dos grans pilars: la projecció internacional i la presència global. Volem reforçar la participació dels municipis catalans en xarxes i fòrums

Meritxell Budó, la presidenta de l'ACM.

internacionals, augmentar el reconeixement del nostre model municipalista i establir aliances en aquells àmbits clau que marcaran el futur.

Parlem de qüestions tan rellevants com la sostenibilitat i la transició energètica, la innovació i la digitalització, el desenvolupament socioeconòmic, les polítiques socials o la qualitat democràtica. Parlem, en definitiva, de donar respostes locals a reptes globals.

També volem intensificar el suport als nostres ajuntaments perquè puguin accedir a oportunitats europees, especialment en matèria de finançament, i perquè puguin compartir experiències i bones pràctiques amb altres territoris. Internacionalitzar el món local no és una opció: és una necessitat per garantir el benestar i el progrés dels nostres municipis.

Quaranta anys després de la nostra entrada a la Unió Europea, el repte no és només formar-ne part, sinó contribuir activament a la seva construcció. I aquesta construcció no es farà només des de les grans capitals o des de les institucions estatals. Es farà, sobretot, des de baix. Des del territori. Des dels municipis.

Des de l'ACM reafirmem el nostre compromís amb una Europa més pròpera, més cohesionada i més atenta a la diversitat dels seus pobles. Una Europa que escolti els governs locals i que reconegui el seu paper com a motor de transformació.

Perquè Europa, avui més que mai, es construeix des del municipalisme.

Meritxell Budó
Presidenta de l'ACM

Impress sobre Satimat Green.

L'ús d'aquest paper redueix l'impacte mediambiental en:

154 kg
d'escombraries

333 kwh
d'energia

14 kg
de CO₂

251 kg
de fusta

139 km
en un cotxe
europeu estàndard

3.346 litres
d'aigua

El món local reivindica la seva vocació europeista en el 40è aniversari de la integració a la Unió Europea

L'1 de gener de 1986 l'Estat espanyol es va incorporar com a membre de ple dret a la Comunitat Europea (posteriorment UE), una integració econòmica i política que va comportar canvis molt significatius en el món local. Quaranta anys després, tres exalcaldes recorden el que va suposar aquell procés per als seus municipis, i en fan balanç

Reportatge en col·laboració amb: X. Pi, E. Escolà i G. Vilà

Bandera europea de grans dimensions desplegada el 2025 a la Plaça de Sant Jaume de Barcelona.

L'any 1986 Anna Pagans era professora en un institut de la ciutat i encara no formava part del consistori (hi va entrar cinc anys més tard com a regidora d'Educació). "Integrar-nos a la UE va ser motiu de satisfacció, i així ho vam comentar amb els alumnes a classe, perquè formar part del projecte comunitari ens acostava més cap als valors de llibertat i democràcia", explica.

Anna Pagans: "Anna Pagans: "Les ciutats encara poden donar exemple als estats que tan sols pensen en el poder""

El 19 de gener del 2002, durant el ple que la va investir alcaldessa, Pagans va definir Girona com "una gran ciutat mitjana de Catalunya amb una

clara vocació europeista". La frase recollia el llegat d'aquells projectes comunitaris on ja participava l'ajuntament -com el de Ciutats Educadores-

però també marcava l'aposta per sumar-ne de nous i fer que els programes que arribaven de Brussel·les tinguessin impacte en el dia a dia de

L'exalcaldessa de Girona, Anna Pagans, amb l'Onyar i la Catedral al fons.

la ciutadania.

Durant els nou anys en què va ser alcaldessa, la ciutat va participar en més d'una trentena de projectes i programes europeus de diversos àmbits. Des d'aquells centrats en l'accés al món laboral (Equal, Capture, Acàcia) fins a d'altres que posaven el focus en el medi ambient o la mobilitat sostenible (Move Together, MMOVE), passant pels que giraven al voltant de l'educació o la valorització del patrimoni.

Jaume Farguell: "A Berga hi ha hagut històricament un interès notable per la política i l'actualitat internacional"

Això, recorda l'exalcaldessa, va portar el nom de Girona -i en projectes de recerca, també la seva universitat- a figurar al costat de ciutats de països com Portugal, Itàlia, Suècia, Alemanya, França, el Regne Unit o Finlàndia.

Però al costat d'aquests projectes, Girona també va defensar el rol de les ciutats mitjanes com a actors clau en la construcció europea. Va ser a través de la xarxa Eurotowns, de la qual Pagans en va ser vicepresidenta, i que va permetre "fer pinya" per reivindicar les ciutats d'entre 50.000 i 250.000 habitants més enllà de les grans capitals. "L'objectiu era explicar, intercanviar i aprendre", subratlla l'exalcaldessa.

L'exalcalde de Berga i impulsor del Casal d'Europa al Berguedà, Jaume Farguell, al Casal d'Europa de Berga que ell mateix va impulsar.

D'aquí en van sortir projectes compartits o bé inquietuds comunes (per exemple, amb jornades i debats al voltant de l'AVE). "Més enllà de l'Europa de les regions hi ha també l'Europa de les ciutats; i les mitjanes poden aprendre molt les unes de les altres a l'hora d'incentivar l'emprenedoria, la cultura, la mobilitat o l'aposta pel medi ambient", subratlla Pagans. De fet, Eurotowns continua fent camí. Aquest 2026 la xarxa celebrarà la seva assemblea anual a Girona.

Jaume Farguell va ser alcalde de Berga durant 16 anys i va impulsar la projecció europea des de l'àmbit local. Com a promotor del Casal d'Eu-

ropa del Berguedà, va centrar part de la seva tasca en la difusió de la cultura i la identitat europees, així com en apropar Europa a la ciutadania. Segons ha explicat, aquest equipament ha estat clau per promoure activitats culturals i establir vincles amb altres països, especialment a través d'intercanvis i agermanaments municipals.

A punt de fer 90 anys, Farguell reivindica el paper del municipalisme en la construcció europea. Es declara "molt europeista" i defensa que la identitat catalana ha contribuït a reforçar aquesta mirada cap a Europa. En aquest sentit, assenyala que, tot i que inicialment Europa podia per-

La presidenta de l'ACM, Meritxell Budó, en l'acte institucional del Dia d'Europa, celebrat a Barcelona el 2025.

L'ACM, amb Europa des del principi

L'ACM es va implicar des del principi en el procés d'integració europea per la importància que havia de tenir en les polítiques locals. Entre altres iniciatives, l'ACM va organitzar viatges amb alcaldes per a conèixer el funcionament dels ens municipals d'altres països, va donar suport a la Campanya europea pel Món Rural (1987) i va recomanar als ajuntaments fomentar polítiques de joventut. Una de les iniciatives més originals va ser la participació catalana en el Ral·li 'du Père Noel' (1988). La cursa travessava nou països europeus de nord a sud, fins al Rosselló, però no arribava a Catalunya. L'ACM va aconseguir modificar-ne el traçat perquè passés pel Principat, fins a Salou.

cebre's com una realitat llunyana, a Berga hi ha hagut històricament un interès notable per la política i l'actualitat internacional.

En canvi, lamenta que Europa no ha prestat prou atenció als municipis: "No té una política essencialment localista ni dona prou importància al món municipal". I, segons diu, el poder dels estats "s'ha projectat cap a l'exterior i no ha atorgat prou protagonisme als municipis".

Alfons Quera: "Ha faltat voluntat dels estats espanyol i francès per millorar la cooperació transfronterera"

Cooperació transfronterera

Alfons Quera va ser alcalde d'Agullana (Alt Empordà) entre el 1999 i el 2015 i delegat de la Generalitat a Perpinyà (2022-2024). Quera creu que al llarg d'aquests 40 anys hi ha hagut importants avenços en la cooperació europea a banda i banda dels Pirineus. Abans de l'entrada a la CE hi havia vincles personals però "una nul·la relació institucional".

La transformació ha sigut important en les comunicacions, les relacions institucionals i també de la societat civil. La Generalitat ha jugat un paper clau en el lideratge de projectes com els POCTEFA. "En els últims 30 anys s'han invertit 90 milions d'euros en projectes que afecten directament les comarques gironines i de la Catalunya del Nord", explica.

Quera creu que l'any 2006 va marcar un abans i un després amb la signatura de l'acord marc de cooperació transfronterera entre la Generalitat i el Consell Departamental dels Pirineus Orientals. Un acord que va "incidir en el que anomenem microprojectes" enfocats a municipis, entitats i societat civil de banda i banda del Pirineu.

L'any 2023 es va signar l'acord transfronterer d'associació per a la creació i desenvolupament de l'Àrea Funcional de l'Espai Català Transfronterer, amb una inversió de 5 milions d'euros. Abans les col·laboracions se cenyien a agermanaments o col·laboracions més "lúdico-festives". "Com a alcalde d'Agullana ha-

via participat en la col·laboració amb municipis com Morellàs i les Illes en projectes com una ruta del suro", explica.

De la seva etapa com a delegat del Govern, en destaca la falta de "voluntat" dels estats espanyol i francès de millorar la cooperació o per "incrementar el transport ferroviari". També denuncia les "traves" de l'estat francès a l'ús del català a la Catalunya del Nord.

Escaneja per veure el reportatge en vídeo

L'exalcalde d'Agullana i exdelegat de la Generalitat a Perpinyà, Alfons Quera.

Temps de desorientació

La Unió Europea afronta actualment "un moment de desunió i desorientació", marcat per les diferències entre els estats davant dels conflictes internacionals, segons Jaume Farguell. Tot i això, es mostra confiat en la solidesa del projecte europeu i assegura que "no està en perill". Per a Alfons Quera el màxim perill és l'auge de l'extrema dreta europea, que treballa per "retornar a l'Europa de principis del segle XX, on la presència dels estats en la política era única", alerta. Anna Pagans veu Europa sotmesa a "lideratges d'un món estrambòtic". En aquest sentit, creu que des de les ciutats encara es pot donar exemple als estats que tan sols pensen en el poder; perquè Europa "corre un risc important de perdre valors i identitat", conclou.

Sessió plenària al Parlament Europeu.

Joaquim Llimona Primer secretari d'Exteriors de la Generalitat de Catalunya (1996-2004)

Expert en dret europeu, avui dirigeix el CEI International Affairs, des d'on defensa el principi de subsidiarietat a Europa i treballa per garantir que els municipis catalans no quedin exclosos de les decisions i el finançament provinents de Brussel·les.

“La Unió Europea veu els municipis com a via per transmetre els seus valors a la ciutadania”

Va ser el primer Secretari d'Exteriors de la Generalitat i la seva missió era buscar una relació directa amb la Unió Europea sense passar pel filtre de l'Estat. Això com es va rebre?

La relació entre Catalunya i Europa comença fins i tot abans que Espanya s'adhereixi a la Comunitat Econòmica Europea, perquè ja el 1982 el president Jordi Pujol va encarregar un Llibre Blanc sobre els efectes que tindria l'adhesió per a l'economia, les universitats i el conjunt de la societat catalana. A partir d'aquí es va crear una institució, que era el Patronat Català Pro Europa, que es dedicava a informar i a sensibilitzar sobre l'impacte i les oportunitats que les Comunitats Europees oferien a la població catalana. I ho va fer amb una filosofia que era no fer un instrument estrictament de l'administració, sinó crear un consorci on hi fossin també una sèrie d'entitats públiques i privades representatives del país. Això va permetre que aquesta voluntat s'entengués bé perquè s'explicava en quins àmbits i en quines polítiques de la Comunitat Europea Catalunya estava interessada a participar i de quina manera es podia contribuir a construir Europa des d'un país amb una forta identitat, però que és part d'un estat, que és el que s'incorpora formalment.

Quines aportacions ha pogut fer l'ACM en el procés de construcció europea?

Per la tipologia dels seus membres, l'ACM aporta una visió local i municipal diversa, i això és important perquè Europa necessita saber el que està passant al territori. Té una agenda urbana, treballa molt amb les ciutats, sap que un projecte en una ciutat té gran impacte perquè hi ha molta gent, però també que s'ha d'ocupar de les zones que estan en regressió demogràfica, de les zones rurals.

L'ACM ha obert una oficina a Brussel·les, on el que fa és parar l'orella, saber què és el que està passant a la capital europea, per poder informar de primera mà i des del primer moment de les polítiques i les oportunitats per als municipis catalans i, també, fer pedagogia, explicar a Brussel·les com la veuen els nostres municipis.

Això li permet jugar un paper de lobby important...

Els francesos tenen una frase *“les absents ont toujours tort”*, que vindria a ser, qui no hi és, s'equivoca. Això és veritat: si vols saber el que passa a Brussel·les, has de ser-hi. No cal una gran ambaixada, n'hi ha prou amb una oficina, amb una delegació que capta informació i permet fer arribar la veu del municipalisme català a les institucions.

Una Europa a dues velocitats per guanyar agilitat

Potser el drama de la Unió Europea és que demanem a una organització internacional, que aplega 27 països amb interessos propis, que funcioni com un estat. La UE decideix la immensa majoria de les coses per majoria qualificada, un sistema que permet guanyar en eficàcia, però els debats que tenim avui oberts, com són la fiscalitat, la defensa i la seguretat, són debats on s'exigeix la unanimitat, perquè són temes que toquen el moll de l'os de la sobirania i que exigeixen posar d'acord tots els membres. Això suposa limitacions, sobretot en un món que ha agafat velocitat i on les decisions s'han de prendre de forma immediata. Europa és eficaç, però cal buscar instruments per guanyar aquesta agilitat que avui li falta, d'aquí que ara es parli de qüestions com una geometria variable o una Europa a diferents velocitats.

Sovint la visió que es té d'Europa és d'un lloc que genera paperassa o d'on es poden treure subvencions. Què es pot fer des dels municipis per acabar amb aquesta visió?

Brussel·les té la imatge que regula massa i que la burocràcia és molt feixuga, però hem d'entendre una cosa: la Unió Europea, en total, té uns 60.000 funcionaris, que és força menys del que tenen algunes administracions regionals a Espanya. La UE, bàsicament, legisla, aprova estratègies, polítiques i lleis, que són els reglaments i les directives... però qui les aplica són els estats, que sovint afegeixen una certa complexitat en la gestió, així que l'origen d'aquesta burocràcia és de Brussel·les, però en part també és dels estats.

Escaneja per veure l'entrevista sencera

Demanem un seguiment estable i continuat per impulsar un desplegament efectiu de l'Estatut del Municipi Rural

La presidenta del Fòrum de Petits Municipis de l'ACM i alcaldessa de Senan, Carme Ferrer, va comparèixer el 31 de març davant la Comissió de Seguiment del Desplegament de les Actuacions de l'Agenda Rural de Catalunya per reclamar més continuïtat institucional i un seguiment real i estable del desplegament de l'Estatut del Municipi Rural. Durant la seva intervenció, Ferrer va valorar positivament que els municipis rurals se situïn al centre del debat polític i que existeixin espais compartits on millorar la coordinació institucional per avançar en les polítiques públiques dirigides al món rural.

La presidenta del Fòrum va defensar que la Comissió de Seguiment és una eina "imprescindible" per garantir el progrés de l'Agenda Rural de Catalunya i, especialment, per donar impuls a la governança dels municipis rurals, que considera clau per assegurar la con-

tinuïtat i l'impacte real de les accions que es portin a terme. Carme Ferrer va insistir en la necessitat de preservar la periodicitat de les sessions de la Comissió, alertant que els ajornaments o cancel·lacions de reunions poden dificultar el seguiment dels compromisos i debilitar la capacitat de coordinació. "Perquè l'Estatut sigui realment transformador cal garantir la continuïtat de les comissions, el retorn sobre els avenços i un espai estable on els municipis puguin valorar l'impacte de les mesures", va advertir.

"Perquè l'Estatut sigui realment transformador cal garantir un espai estable on els municipis puguin valorar l'impacte de les mesures"

Ferrer també va posar èmfasi en la importància de garantir un seguiment efectiu del Pacte Rural de Catalunya, que preveu incorporar una quarantena d'accions. En aquest sentit, va reclamar disposar d'informació clara i actualitzada sobre l'estat de cada actuació, així com indicadors i informes que permetin detectar avenços i bloquejos. Segons va remarcar, aquest seguiment "és es-

sencial per donar credibilitat i eficàcia al Pacte Rural, i perquè els municipis puguin prendre decisions amb informació completa i actualitzada".

Escaneja per veure la compareixença

Col·labora amb aquesta secció:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Reunió a l'ACM de la Comissió Motora de l'Agenda Rural

La seu de l'ACM va acollir el 30 de març la reunió de treball de la Comissió Motora de l'Agenda Rural amb la presència de representants del món local i del Govern. L'objectiu era conèixer la situació del desplegament de l'Estatut dels Municipis Rurals i del Pacte Rural Català.

Reunió entre entitats municipalistes i Govern sobre l'Estatut de Municipis Rurals

Precisament, la presidenta de l'ACM, Meritxell Budó, la presidenta del Fòrum de Petits Municipis, Carme Ferrer, la secretària general, Rosa Vestit, i el secretari general adjunt, Marc Sanglas, van participar el 31 de març al matí en la reunió institucional entre entitats municipalistes i el conseller de Presidència, Albert Dalmau, per seguir amb el treball de seguiment i treball sobre el desplegament de l'Estatut dels Municipis Rurals.

Defensem que el model de sindicatures locals respecti l'autonomia municipal

La presidenta de l'ACM, Meritxell Budó, va comparèixer el 30 de març davant la Comissió d'Afers Institucionals del Parlament de Catalunya, en el marc de la ponència de la Proposició de llei sobre les defensories i sindicatures locals de greuges. L'ACM va deixar clar la seva oposició al canvi de model que introdueix la proposició de llei, ja que imposa un nou model organitzatiu als ens locals sense tenir en compte l'autonomia local, i genera unes obligacions i càrregues als municipis sense establir cap tipus de finançament clar, estable i suficient.

Tot i compartir la necessitat de dotar la figura dels síndics locals de seguretat jurídica i d'establir un marc normatiu més clar, la presidenta de l'ACM va advertir que "la proposta imposa l'existència del síndic local, l'estructura, els recursos humans i econòmics i el funcionament d'un òrgan municipal, sense que els municipis hi puguin dir la seva". Budó va remarcar la importància que des del món local es dona tant a les sindicatures i defensories locals com a la institució del Síndic de Greuges de Catalunya, com a peça

Meritxell Budó, al centre, compareixent, acompanyada de Lluís Corominas, a la seva dreta.

clau per garantir la qualitat democràtica i la protecció dels drets de la ciutadania. En aquest sentit, va recordar que l'ACM manté un conveni de col·laboració amb el Fòrum de Síndics, Síndiques, Defensors i Defensores Locals de Catalunya (FòrumSD), que ha permès impulsar diverses iniciatives conjuntes en els darrers anys.

Budó va defensar que el sistema actual ja garanteix la protecció dels drets de la ciutadania, mitjançant el Síndic de Greuges de Catalunya i, addicionalment, a través de sindicatures locals allà on s'han creat o

a través de convenis amb la mateixa institució. "Conseqüentment, no hi ha un buit institucional de protecció en drets, sinó diferents models d'organització d'aquesta protecció en exercici legítim de l'autonomia local", ha assenyalat. L'ACM va reclamar que la proposició de llei es modifiqui per tal que la creació de la figura del síndic local sigui voluntària i que correspongui a cada municipi decidir si l'impulsa i com l'organitza, en funció de la seva realitat.

Escaneja per veure la compareixença

Reivindiquem el paper clau dels ajuntaments en la futura Llei d'Economia Social i Solidària

La vicepresidenta de l'ACM i alcaldessa de Navarres, Alba Pérez, va comparèixer el 17 d'abril davant la ponència del Parlament de Catalunya encarregada de tramitar el Projecte de Llei d'Economia Social i Solidària (ESS). Pérez va valorar molt positivament el text legislatiu, destacant que "aquesta primera llei d'ESS a Catalunya suposarà un impuls necessari per enfortir iniciatives que contribueixen a millorar la qualitat de vida de les persones i a reduir les vulnerabilitats socials".

Pérez va defensar que els governs locals "són actors imprescindibles per desplegar polítiques vinculades a l'economia circular i social", ja que són les administracions que millor coneixen la realitat del territori. Alhora, va reclamar que les entitats municipalistes tinguin una participació activa en els òrgans de governança que preveu la futura llei i en l'elaboració dels plans i programes d'impuls. També va reclamar que la llei respecti l'autonomia local, garanteixi la suficiència financera dels ajuntaments, i incorpori una mirada territorial.

Escaneja per veure la compareixença

Alba Pérez, vicepresidenta, compareixent en nom de l'ACM.

Trobada amb el conseller Duch per buscar sinergies internacionals

La presidenta de l'ACM, Meritxell Budó, es va reunir el 9 d'abril amb el conseller de la Unió Europea i Acció Exterior, Jaume Duch, en una trobada institucional que va servir per abordar la "projecció" del municipalisme català.

L'Associació Catalana de Municipis havia demanat aquesta trobada feia unes setmanes per poder parlar de la tasca d'internacionalització que porta a terme l'ACM en aquest mandat i que ha cristal·litzat en l'obertura d'una oficina de l'entitat municipalista a Brussel·les per tenir més incidència, projecció i relacions amb altres entitats internacionals i organismes europeus. En aquest sentit, durant la reunió es va poder trasllar al conseller la importància de reforçar sinergies per donar més projecció al municipalisme català.

El mateix conseller va qualificar en una publicació a la xarxa X de "profitosa" la reunió i va remarcar que en l'actual context és "més important que mai" connectar els municipis catalans amb Europa.

La presidenta de l'ACM, Meritxell Budó, i el conseller de la Unió Europea i Acció Exterior, Jaume Duch.

Trobada institucional amb l'alcalde de Terrassa

La presidenta de l'ACM, Meritxell Budó, i la secretària general, Rosa Vestit, van mantenir una trobada institucional amb l'alcalde de Terrassa, Jordi Balart, el passat 8 d'abril. A la reunió, que va tenir lloc al consistori terrassenc, també hi va participar la tinenta d'alcalde de Serveis Generals i Govern Obert, Laura Rivas. L'objectiu era conèixer iniciatives i projectes que s'estan impulsant des del consistori i, d'altra banda, es van explorar possibles vies de col·laboració. L'ACM ja porta mesos mantenint trobades amb les principals ciutats fora de la corona metropolitana per compartir idees i inquietuds a favor del municipalisme català.

iserveis_
 www.iserveis.cat

C/ Molí d'en Saborit, 2 - 3r 5a
 08500 Vic (Barcelona)
 937 828 362
 iserveis@iserveis.cat

*"simplifiquem la gestió,
 fem el teu ajuntament més fàcil"*

- ✓ Suport en l'execució de projectes FEDER
- ✓ Desenvolupament de Polítiques d'Igualtat de gènere i LGTBI
- ✓ Suport en la contractació pública i tràmit i gestió de subvencions
- ✓ Desenvolupament de la Llei de Transparència
- ✓ Comunicació integral per a ajuntaments

EL PLATER i el repte d'ordenar territorialment la transició energètica

La Generalitat de Catalunya ha impulsat el Pla territorial sectorial per a la generació elèctrica eòlica i fotovoltaica (PLATER) amb l'objectiu d'ordenar territorialment el desplegament d'aquestes tecnologies renovables, així com de les seves infraestructures associades. El Pla pretén donar resposta a una demanda àmpliament compartida pel món local, la ciutadania i el sector energètic: disposar d'un marc de planejament que permeti superar la dinàmica d'implantacions fragmentades, sovint conflictives i amb una elevada concentració d'impactes territorials en alguns municipis.

Tanmateix, no resulta coherent que els principals actors directament afectats per les determinacions del Pla, com són els ens locals, no hagin disposat d'un paper actiu ni hagin participat de manera efectiva en les fases inicials d'elaboració de la proposta, especialment pel que fa a la definició de la zonificació territorial.

Des del municipalisme, l'Associació Catalana de Municipis (ACM) reconeix la necessitat de disposar d'un instrument com el PLATER, entès com una eina clau per avançar cap a una implantació més ordenada, equilibrada i coherent de les energies renovables a escala de país. El Pla pot contribuir a establir criteris territorials clars, identificar els àmbits amb major aptitud per la producció d'energia renovable i reduir la conflictivitat associada al desenvolupament dels projectes, sempre que el seu desplegament es construeixi a partir de la participació activa del món local i del coneixement del territori, una condició que, fins al moment, no s'ha garantit de manera adequada.

Des de l'ACM, s'han formulat aportacions i al·legacions al Pla, en l'únic espai que fins ara s'ha obert per participar en el procés. Aquestes aportacions posen de manifest diverses mancances rellevants. En primer lloc, es constata una participació limitada dels ens locals en fases estratègiques del proce-

diment, especialment en la definició d'objectius del Pla, l'avaluació d'alternatives i l'establiment dels criteris de zonificació territorial. Aquesta manca de participació contrasta amb el paper clau que exerceixen els ajuntaments en l'ordenació del territori i en la gestió directa dels impactes territorials, socials i paisatgístics, associats a la implantació de projectes energètics. També hem alertat de l'afectació a l'autonomia local del decret que l'haurà de regular.

Així mateix, s'identifica com a element crític la manca de definició clara de conceptes centrals del PLATER, com ara el principi de solidaritat territorial, que condiciona el repartiment dels objectius de generació d'energia entre els diferents àmbits territorials. L'absència de criteris transparents i objectivables per a l'avaluació d'aquests conceptes dificulta la comprensió del model proposat i contribueix a generar percepcions de desequilibri territorial, especialment en aquells municipis i àmbits rurals que concentren una part significativa de les zones qualificades com a aptes.

Tot i que el Pla és un instrument de planificació territorial d'abast supramunicipal, les seves determinacions tenen una incidència directa sobre el territori i condicionen la implantació de projectes

d'energies renovables en l'àmbit local. Això obliga els municipis a analitzar amb detall la proposta i a valorar-ne els efectes sobre els usos del sòl, el paisatge, l'activitat econòmica i la cohesió social.

En aquest context, adquireix una importància cabdal el proper procés d'al·legacions adreçat als ens locals, que s'obrirà en breu i que, previsiblement, tindrà una durada d'entre dos i tres mesos, pendent de confirmació definitiva. Aquest període permetrà als ajuntaments formular al·legacions a l'ordenació proposada i promoure modificacions de les zones aptes definides pel PLATER dins dels seus límits municipals. Es tracta d'un moment clau per contrastar la cartografia del Pla amb la realitat local i per incorporar criteris territorials, ambientals, socials o urbanístics propis de cada municipi.

Finalment, l'ACM considera que el PLATER ha de reforçar una governança territorial més participativa i equilibrada, garantint una incidència real dels municipis i un retorn just dels beneficis sobre el territori. En aquest sentit, l'ACM manté el seu compromís de continuar participant per adequar el Pla a la realitat local i al paper estratègic del món local en la transició energètica.

Inici del procés de participació del Pla de protecció i ordenació del litoral (PPOL)

La Generalitat de Catalunya ha posat en marxa el procés de participació del Pla de protecció i ordenació del litoral (PPOL), l'instrument clau per a l'ordenació i la gestió integrada del litoral català, creat a partir de la Llei 8/2020. El Pla abasta tots els municipis del litoral i també aquells inclosos en la zona d'influència del domini públic maritimoterrestre, amb l'objectiu de protegir els ecosistemes costaners, ordenar els usos i avançar en l'adaptació al canvi climàtic.

El procés participatiu s'adreça específicament a les administracions locals, així com a la resta d'agents socials, econòmics i ambientals vinculats al litoral. En el cas dels municipis, la participació és clau per incorporar el coneixement del territori, validar els objectius del Pla i contribuir a definir les línies d'actuació futures.

Els ajuntaments poden participar a través de diferents mecanismes complementaris:

- **Sessions de debat presencials** per vegueries litorals (Comarques Gironines, Penedès, Terres

de l'Ebre, Camp de Tarragona i Barcelona).

- **Sessions virtuals** adreçades a col·lectius específics.
- **Tallers territorials i temàtics**, centrats en la prioritització d'accions i en la definició de rutes d'adaptació al canvi climàtic.
- **Participació en línia**, oberta durant tot el procés mitjançant una enquesta digital.

El procés s'estructura en diverses fases, que van des de la presentació i la diagnosi compartida fins a la validació final dels resultats, i incorpora metodologies participatives avançades per abordar escenaris complexos i canviants al litoral.

Des de l'ACM, es considera especialment rellevant que els municipis litorals facin sentir la seva veu en aquest procés, atesa la incidència directa del PPOL en la planificació urbanística, la gestió de les platges, l'activitat econòmica i la preservació del litoral com a bé públic.

Oferim eines als ajuntaments per integrar els ODS en la planificació i gestió local

El 16 d'abril vam organitzar la jornada 'Com els municipis poden alinear les polítiques amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)', amb l'objectiu d'oferir eines i metodologies als governs locals per integrar l'Agenda 2030 en les seves polítiques públiques.

La sessió va posar el focus en els grans reptes globals que impacten directament en el món local, com el canvi climàtic, el creixement de la població urbana, les migracions, la igualtat de gènere, la incertesa econòmica o els canvis tecnològics i democràtics. En aquest sentit, es va destacar la necessitat que els municipis adaptin les seves polítiques i serveis, com l'habitatge, la salut, l'educació o la gestió dels recursos naturals, a aquest context canviant. La secretària general de la CGLU, Emilia Saiz (a la foto), va participar en l'acte.

Escaneja per veure la jornada

Els reptes del planejament en sòl no urbanitzable a debat en una jornada sobre urbanisme rural a Campllong

La 42ª Fira Comarcal de Primavera, celebrada a Campllong del 9 al 12 d'abril, va acollir una sessió de debat centrada amb la presència de representants insitucionals i del sector agrari, juntament amb la FMIT.

El municipi de Campllong va acollir el 10 d'abril la jornada "Viure i treballar a pagès", centrada en els reptes urbanístics que afronten els municipis rurals per garantir la continuïtat i el desenvolupament de les activitats agràries. L'acte, celebrat al recinte firal, va reunir representants institucionals i del sector productiu en un debat obert sobre les tensions entre regulació urbanística i activitat agrorramadera.

La jornada es va desenvolupar en format de taula rodona, amb la participació del secretari d'Urbanisme, Territori i Agenda Urbana de la Generalitat, Víctor Puga; del representant d'Unió de Pagesos i ramader en actiu, Pau Barnés; així com el responsable de la Cooperativa Lletera de Campllong, Joan Pijoan. També hi van participar l'alcalde de Campllong com a municipi amfitrió, Lluís Freixas, l'alcaldesa de Susqueda i vocal de l'Associació de Micropobles de Catalunya, Eva Viñolas i l'alcalde de Cornellà de Terri, Salvador Coll. La sessió, moderada per representants de la FMIT, es va estructurar a partir de qüestions clau sobre les necessitats del sector, les limitacions del marc normatiu i el paper dels ens locals.

Un dels eixos centrals del debat va ser la progressiva pèrdua de sòls amb alt valor agrari. Des del sector ramader es va denunciar que s'estan implantant activitats en sòls fèrtils que podrien situar-se en terrenys de menor qualitat. És el cas d'instal·lacions esportives o plantes d'energies renovables no vinculades a l'autoconsum agrari i de proximitat. També es va fer referència a la problemàtica de les reserves per traçats d'infraestructures de comunicació sense execució prevista i que limiten efectivament l'aprofitament rústic del sòl. Aquestes dinàmiques estan provocant el desplaçament de les explotacions cap a zones menys idònies, amb l'impacte directe que això té sobre la seva viabilitat. En aquest sentit, es va apuntar

la conveniència de disposar d'un pla sectorial agrari, que, d'acord amb les previsions de l'encara vigent Llei 23/1983, de 21 de novembre, de política territorial, permetria identificar, ordenar i protegir els sòls amb valor agrari de manera específica, a la manera del que es va fer amb els espais naturals.

Tot i el consens sobre la necessitat de la transició energètica, es va cridar l'atenció perquè aquesta no comprometís la sobirania alimentària. Paral·lelament, es va destacar l'esforç de les explotacions agrorramaderes en la generació d'energia per autoconsum.

El sector productiu també va insistir en la necessitat de reduir traves administratives en els processos d'adequació o ampliació de les instal·lacions, necessaris per permetre la seva adaptació a les exigències sectorials i productives. En aquest sentit, es va reivindicar el paper central de l'activitat agrària en el desenvolupament econòmic, social i ambiental dels municipis rurals. Per la seva banda, els representants municipals van defensar la necessitat de simplificar els procediments urbanístics i reforçar el rol dels ens locals, ajuntaments i consells comarcals, en la presa de decisions, amb una major dotació de recursos tècnics i econòmics. Es va posar de manifest la dificultat de gestionar aquestes qüestions

des de la proximitat, amb un marc urbanístic complex i sovint poc adaptat a la realitat rural.

Des de la Generalitat, es van exposar les darreres mesures impulsades per flexibilitzar el règim d'usos en sòl no urbanitzable i facilitar l'habitatge vinculat a explotacions agràries. El Departament també treballa per a una millor adequació del planejament general a les característiques dels municipis catalans. Així, es preveu una diversificació del planejament general per tal d'adaptar-se millor a la tipologia, les expectatives de desenvolupament i la capacitat administrativa i tècnica dels municipis.

La jornada va concloure amb un ampli consens sobre la necessitat d'avançar cap a un planejament urbanístic més flexible i adaptat a la realitat del món rural, capaç de compatibilitzar la preservació del territori amb la continuïtat i modernització de l'activitat agrària.

Més informació:

✉ info@fmit.cat

☎ 93 496 16 16 Ext. 248

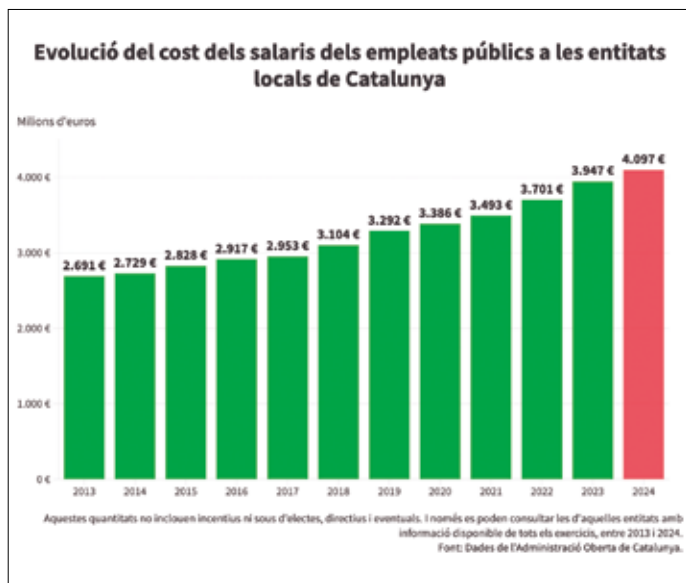

Els ens locals només decideixen el 30% de l'increment de la partida de personal

Els ens locals paguen les nòmines dels seus treballadors, però sovint no tenen capacitat per decidir quant destinaran cada any a aquesta partida. I ni tan sols a preveure-ho adequadament per dotar el pressupost amb els recursos adequats. Això passa perquè els increments retributius acordats pel govern espanyol amb els representants dels empleats públics tenen efecte automàtic en els salaris dels treballadors de totes les administracions, també les locals. I com que, molt sovint, aquests pactes arriben a mig exercici i amb caràcter retroactiu, això en dificulta la planificació pressupostària i limita la seva autonomia per negociar acords amb les plantilles locals.

El govern espanyol ha decretat augments de sous a totes les plantilles públiques per un valor acumulat del 20,2%, entre 2016 i 2024. La major part del creixement s'ha acumulat en els darrers anys, quan la situació financera local ja era complicada. I a finals del 2025, encara es van establir nous increments, que situen l'alça acumulada en un 34%, fins al 2028. L'augment per al 2025, de fet, era amb caràcter retroactiu, amb les complexitats que això implica per quadrar comptes.

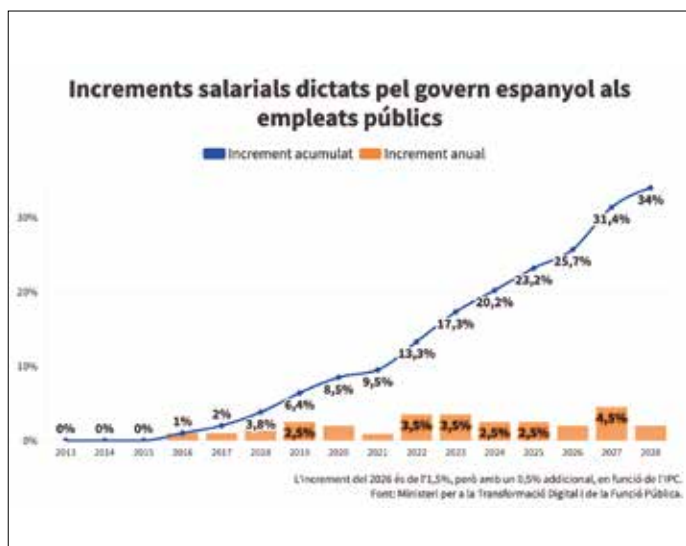
El capítol de personal suposa una de les principals despeses de les administracions locals del país i ha crescut de forma notable, dels 2.691 milions als 4.097, entre 2013 i 2024. Aquestes magnituds només computen les nòmines de funcionaris, personal laboral i altres empleats, però no dels electes, directius, públics i eventuais, els salaris dels quals tenen més marge per a la discrecionalitat de l'ens. Igualment, les anteriors quantitats tampoc no inclouen els complementos per productivitat, els quals no estan afectats pels acords en l'àmbit estatal.

Aquesta depuració en el càlcul pretén abordar l'anàlisi dels costos salarials condicionats per decisions externes. Tot i això, la totalitat de l'increment d'aquestes partides no es deu només als acords sindicals del govern espanyol, ja que, durant l'última dècada, les entitats locals catalanes han incrementat la seva plantilla. De fet, sense aquests increments salarials determinats des de Madrid, el cost de les nòmines seria de 689 milions menys, mentre que les administracions locals són responsables d'un augment de 719 milions, des del 2013. Ara bé, la proporció es capgirarà si es posa el focus en el darrer període, entre 2019 i 2024, quan les administracions locals només han decidit increments per valor de 247 milions i els 559 milions restants —gairebé el 70%— són conseqüència d'aquests pactes centralitzats d'augment de sous.

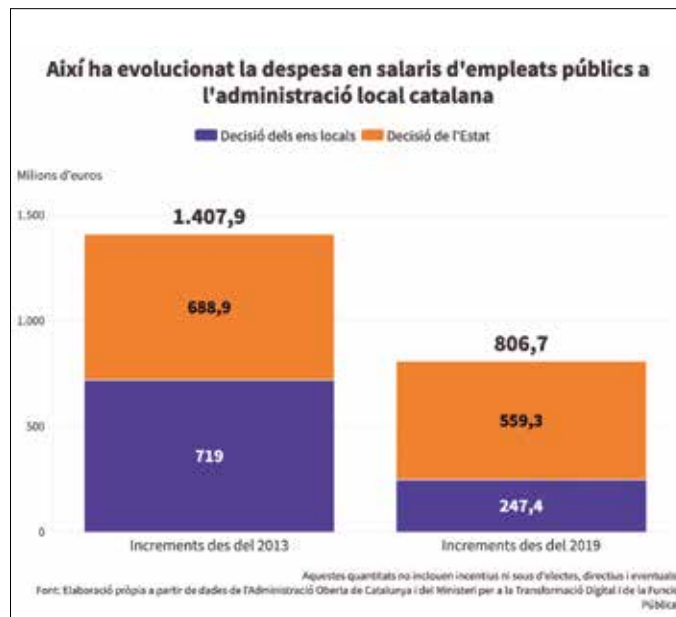
Les administracions que més recursos destinen a salaris són els ajuntaments, els consells comarcals i les diputacions. I, en concret, pel que fa als ajuntaments, l'impacte en les finances locals dels acords del govern espanyol amb els sindicats varien molt en funció de la mida dels municipis. En concret, són sobretot els mitjans i grans els que destinen més recursos per habilitar a pagar nòmines i també on aquesta factura s'ha inflat més els darrers anys.

En tot cas, la partida de salaris públics no és l'única que ha crescut últimament. L'increment dels tipus d'interès per moderar la inflació va tenir afectacions col·laterals, per exemple, en el cost dels interessos del deute. Aquest s'ha disparat i les entitats endeudades o que han requerit de nou crèdit l'han hagut de pagar

més car. Per això, el cost dels interessos del deute s'ha triplicat per a les administracions locals catalanes i ha passat dels 37 milions, el 2022, fins a 126 milions, el 2024. No és una magnitud menor, ja que és una quantitat molt similar a la que les entitats locals van destinar a promoció turística, biblioteques, atenció ciutadana o promoció i foment de l'esport, per exemple. Tot i això, és possible que aquesta partida s'hagi reduït el 2025, quan els tipus d'interès s'havien moderat.

Aquest canvi de tendència ja es va notar el 2024 en el cost dels subministraments i l'energia. La seva factura era força estable per a les administracions locals catalanes i, fins a la covid, ballava entre els 370 i els 400 milions d'euros, segons l'any, però el 2022 hi van haver de destinar 479 milions d'euros i el 2023, es va disparar fins a 521 milions. Aquesta evolució es va revertir l'any següent, quan el cost de l'energia va retornar a nivells anteriors a la pandèmia, com també ho va fer la factura que en paguen les administracions locals. L'impacte d'altres conflictes que s'han iniciat posteriorment, com la guerra a l'Iran, encara són una incògnita.

Podeu consultar l'Observatori de les Finances locals escanejant el següent codi QR

L'apunt

Autonomia local en qüestió, qui decideix realment la despesa municipal?

Cal començar reconeixent l'esforç, el compromís i la professionalitat dels servidors públics dels ajuntaments, peça clau perquè els serveis municipals funcionin i arribin a la ciutadania amb qualitat i proximitat. Per això, és just reivindicar unes bones condicions laborals i salarials, no només per justícia, sinó també per garantir una administració eficient.

Els ajuntaments som l'administració més propera i la que dona resposta directa a les necessitats del dia a dia. Tanmateix, sovint ho fem amb recursos limitats i amb un marge de decisió insuficient. Un exemple clar és la despesa de personal: assumim íntegrament el cost de les nòmines, però no en decidim plenament l'evolució. Els increments salarials acordats per l'Estat s'apliquen de manera automàtica, sovint amb caràcter retroactiu, fet que dificulta la planificació pressupostària.

Entre 2019 i 2024, prop del 70% de l'increment de la despesa en personal ha estat determinat per decisions estatals. Això genera una contradicció: som responsables davant la ciutadania, però no tenim plena capacitat de decisió, fet que afecta tant la gestió econòmica com l'autonomia institucional.

A més, factors com l'augment dels tipus d'interès i l'encaïment energètic han incrementat la pressió sobre les

finances locals. Davant d'això, el món municipal reclama una reforma del finançament, més autonomia i flexibilitat en la gestió dels recursos.

Cal dotar el món local d'un marc jurídic segur, estable i coherent amb les responsabilitats que assumeix. Cal reduir traves, simplificar procediments i eliminar burocràcia innecessària. En definitiva, cal més reconeixement per als ens locals i més confiança legislativa i institucional. Perquè, si som l'administració més propera, també hauríem de ser la més capacitada per decidir.

Isidre Pineda

Vicepresident primer de l'ACM

El lideratge local configura el futur d'Europa

La Unió Europea s'enfronta a desafiaments de gran importància i el lideratge local mai ha estat més essencial, ja que és a aquest nivell on les polítiques europees es converteixen en realitats tangibles per als ciutadans.

Aquí és on entra en joc la xarxa d'Electes Locals de la UE (EULC, per les seves sigles en anglès): una comunitat dinàmica que connecta als representants elegits a nivell local i regional a tots els Estats membres de la Unió Europea. La xarxa millora la visibilitat, dona suport a les activitats de comunicació sobre el terreny i fomenta la cooperació transfronterera.

Creada a principis de 2025 després de la fusió de dues iniciatives de la Comissió Europea i del Comitè Europeu de les Regions (CDR), la xarxa s'ha convertit en un dels projectes de divulgació més prometedors de la UE, així com en una prioritat emblemàtica en el marc de les orientacions polítiques de la Comissió Von der Leyen, executada conjuntament amb el CDR.

La xarxa EULC reuneix més de 3.000 polítics locals i regionals de la UE, que representen a més de 1.700 municipis. L'interès no ha deixat de créixer; els regidors i les autoritats locals han presentat més de 1.000 noves sol·licituds d'adhesió en l'últim any, la qual cosa reflecteix el seu interès per col·laborar estretament amb la UE.

Qui pot unir-se i amb quin objectiu?

La filiació està oberta a qualsevol representant electe local o regional de la UE, independentment de la seva afiliació política o de la grandària del seu municipi. Els candidats poden presentar la seva candidatura directament o ser nomenats per la seva autoritat local, garantint tant la flexibilitat com la inclusivitat.

La xarxa és especialment valuosa per als regidors que:

- desitgin explicar les polítiques de la UE de manera clara i accessible a la seva ciutadania;

- vulguin comptar amb informació fiable i multilingüe sobre les iniciatives, les oportunitats de finançament i la legislació de la UE;
- busquin reforçar el seu perfil polític mitjançant la connexió amb homòlegs de tota Europa;
- necessitin eines pràctiques per a acostar Europa als seus conciutadans.

Què ofereix la xarxa?

Els membres de la EULC tenen accés a una cartera de serveis, que inclouen:

- Butlletins informatius setmanals amb actualitzacions concises i orientades a l'acció sobre les polítiques, el finançament i les oportunitats de la UE;
- Visites d'estudi a Brussel·les, que ofereixen una comprensió de primera mà de la presa de decisions de la Unió (més de 230 regidors hi van participar el 2025).
- Un programa dinàmic de seminaris en línia sobre oportunitats de la UE;
- Participació en els principals actes de la UE, inclosa la Setmana Europea de les Regions i Ciutats, l'acte emblemàtic anual de la UE dedicat a la política regional;
- un mapa interactiu dels electes locals

de la UE, que formen part de la Xarxa;

- un espai de treball específic per als membres que permeti l'intercanvi, la creació de xarxes i l'accés als materials;
- Un conjunt d'eines de comunicació multilingües, amb recursos visuals per a les activitats de participació local.

Per què unir-se?

Convertir-se en electe local de la UE significa unir-se a una comunitat europea amb un impacte real. Els membres actuen com a multiplicadors: ajuden la ciutadania a entendre com les decisions de la UE influeixen en la vida quotidiana i, alhora, traslladen a Brussel·les les perspectives locals.

També ofereix un enriquitment professional rellevant: comprensió dels processos d'elaboració de polítiques de la UE, i accés a experts i oportunitats per visibilitzar els assoliments del municipi a escala europea. I sobretot, unir-s'hi implica contribuir a una democràcia més sòlida i informada.

A punt per acostar Europa a casa?

Si ets electe local i vols més informació sobre la xarxa EULC, o bé vols apuntar-t'hi, accedeix al lloc web:

Millorar pobles i ciutats des de la sostenibilitat, la cohesió social i la qualitat: la Nova Bauhaus Europea

La Nova Bauhaus Europea no funciona com una línia específica de subvencions, sinó com un marc que permet alinear i aprofitar diversos programes europeus sota uns mateixos valors i objectius. En aquest sentit, la NEB Facility s'articula a partir de dos grans components complementaris. D'una banda, la recerca i innovació, principalment a través del programa Hortizó Europa, orientada a desenvolupar i testar solucions innovadores aplicables a barris i entorns locals. De l'altra, la implementació i el desplegament al territori, que connecta aquests projectes amb altres fons europeus ja existents —com el FEDER, el programa LIFE o altres instruments de cohesió— per facilitar-ne l'aplicació pràctica a escala local.

En aquesta fase, la Comissió Europea posa un èmfasi especial en la regeneració de barris, l'habitatge assequible i sostenible, les solucions basades en la natura, l'economia circular en l'edificació i els nous models de finançament per a projectes urbans. Es tracta d'àmbits plenament alineats amb les competències municipals i amb reptes ben presents en molts pobles i ciutats catalanes.

La Nova Bauhaus Europea (NBE) és una iniciativa de la Unió Europea vinculada al Pacte Verd que vol transformar els nostres pobles i ciutats fent-los més sostenibles, inclusivament i agradables per viure-hi. El seu concepte s'inspira en l'històric moviment europeu d'arquitectura i disseny Bauhaus, nascut a Alemanya a principis del segle XX, que defensava la integració entre funcionalitat, estètica i dimensió social. No es tracta només d'eficiència energètica o de reducció d'emissions: la NBE proposa una mirada integrada que combina sostenibilitat ambiental, cohesió social i qualitat en el disseny dels espais on vivim.

En la pràctica, aquest enfocament es concreta en projectes molt propers a la realitat municipal: la rehabilitació d'habitatges, la regeneració de barris, la creació o transformació d'espais públics, la millora d'equipaments municipals o la reutilització d'edificis existents amb criteris de sostenibilitat i ús social. Tot plegat, amb una forta aposta per la participació ciutadana i la col·laboració entre administracions, entitats locals, universitats i professionals del disseny, l'arquitectura i la cultura.

Des de 2025, la Nova Bauhaus Europea ha fet un salt qualitatiu amb la posada en marxa de l'Instrument de la Nova Bauhaus Europea (NBE Facility). L'objectiu és passar de projectes pilot a transformacions reals i reproduïbles arreu d'Europa, amb impacte tangible sobre el territori i la qualitat de vida de la ciutadania.

Un aspecte especialment rellevant per al món local català és l'existència d'una línia específica per als municipis més petits: el programa "Impuls NBE per als municipis petits", adreçat a pobles i ciutats de menys de 20.000 habitants o a entorns rurals. Aquesta iniciativa vol reconèixer i donar suport a projectes alineats amb els valors de la NEB —sostenibilitat, inclusió i qualitat del disseny— que ja es trobin en una fase mínimament madura i incorporin processos de participació ciutadana. Les iniciatives seleccionades reben un premi aproximat de 30.000 euros, així com visibilitat a escala europea i suport en comunicació

La propera convocatòria per a petits municipis s'obrirà, previsiblement, durant el primer trimestre de 2027

Podeu trobar més informació aquí:

Oficina de l'ACM a Brussel·les

✉ of.europa@acm.cat

☎ +32 2 886 0971

L'impacte del dret de la Unió Europea en el dret públic

Atès que enguany commemorem el 40è aniversari de la integració de Catalunya a les Comunitats Europees, avui Unió Europea, és convenient remarcar l'enorme influència del dret de la Unió en l'ordenament que ens és d'aplicació, del qual forma part i el qual condiciona i modela de forma directa i indirecta; ja sigui a través dels Reglaments, d'aplicació directa i vinculants a tota la Unió; de les Directives, que obliguen els estats membres a transposar-ne el contingut en el seu ordenament intern; de les Decisions, que vinculen uns destinataris concrets; i de les Recomanacions i Dictàmens, que no tenen caràcter vinculant, però també exerceixen la seva influència.

Segons dades del Parlament Europeu, des de l'any 1986, l'ordenament jurídic estatal ha integrat gairebé 7.000 normes europees. Durant l'any 2025, el 45% de les lleis aprovades per les Corts Generals van tenir el seu origen en normativa de la Unió Europea i des de 2019 més de la meitat de la producció legislativa de l'Estat, aproximadament un 51,86% de les lleis, ha estat impulsada o condicionada pel dret europeu.

En matèria dret públic, i amb clara implicació per als ens locals catalans, la normativa europea afecta àmbits com ara el dret administratiu (contractació pública, subvencions i ajuts d'Estat, dret de la competència, procediment i garanties); el dret financer i pressupostari (regles de disciplina fiscal, control del dèficit i del deute); dret mediambiental (les directives i reglaments en són la font principal); dret dels serveis públics i regulació econòmica; així com funció pública i ocupació pública (accés, igualtat, no-discriminació, estabilitat i temporalitat, etc.).

L'aplicació del dret de la UE s'efectua en virtut de tres principis claus: primàcia, efecte directe i interpretació conforme. D'acord amb el principi de primàcia, el dret UE preval sobre qualsevol

Seu del Parlament Europeu a Estrasburg.

norma interna, de tal forma que els òrgans judicials han d'inaplicar les normes internes que hi siguin contràries, sense esperar la seva derogació.

El principi d'efecte directe fa que determinades normes de la UE, en primer lloc, els reglaments, però també alguns preceptes de directives que no han estat transposades dins del termini establert, generin drets directament exigibles pels ciutadans.

El principi d'interpretació conforme determina que el dret intern s'ha d'interpretar, en la mesura del possible, d'acord amb el dret de la UE.

Tanmateix, segons el Tribunal Constitucional espanyol, el dret europeu no pot prevaler sobre la Constitució espanyola si vulnera la "sobirania nacional", afecta drets fonamentals essencials o trenca els principis estructurals de l'Estat (democràcia, separació de poders. En cas de conflicte entre una norma UE i la Constitució, prevaldria aquesta última. En un escenari com aquell, i per evitar un conflicte jurídic amb derivades polítiques de difícil solució, caldria explorar la possibilitat d'interpretar els preceptes constitucionals afectats de conformitat amb el dret UE o bé modificar la mateixa Constitució.

La Carta Europea de l'Autonomia Local (CEAL) no és dret de la UE sinó un tractat impulsat pel Consell d'Europa i ratificat per l'estat espanyol, on va entrar en vigor l'1 de març de 1989. La CEAL proclama que l'autonomia local implica el dret i la capacitat efectiva de les autoritats locals de regular i gestionar una part substancial dels afers públics sota la seva responsabilitat i en benefici de la població local. En resulta l'exigència de reconèixer el principi d'autonomia local a l'ordenament intern i, si és possible, a la Constitució, i preveu garanties sobre competències, recursos financers, controls administratius limitats i protecció jurisdiccional de l'autonomia local.

Els ajuntaments apliquen la normativa UE, indirectament en la mesura que la legislació estatal i catalana la incorporen, o bé directament, en el cas dels reglaments, com és el cas del Reglament General de Protecció de Dades (RGPD), o de les disposicions incondicionals i precises de les directives que no han estat transposades dins de termini i que poden ser invocades pels ciutadans davant de qualsevol administració.

Entra en vigor la pròrroga de l'acord marc d'auditoria pública i control financer de subvencions

El 10 d'abril es va iniciar la primera pròrroga del segon acord marc de Serveis d'auditoria pública i de control financer de subvencions. La pròrroga té una durada d'un any i contempla la possibilitat d'una segona pròrroga per a un any més.

Aquest acord marc, que té per objectiu la contractació de serveis d'assistència tècnica per a la col·laboració amb els òrgans interventors dels ens locals en la realització de treballs interns, es compon de 26 lots. D'aquests, un total de 24 lots són d'àmbit provincial i abasten sis serveis: els serveis d'auditoria de comptes a entitats subjectes al RD 424/2017; el d'auditoria de compliment a entitats subjectes al RD 427/2017; el servei d'auditoria de comptes societats mercantils Llei 22/2015; el de control financer de subvencions segons la Llei general subvencions; el de revisió de comptes justificatius de subvencions previst en el reglament de la Llei general subvencions; i el servei de plans anuals de control financer òrgans interventors.

Els altres dos lots, que són d'àmbit nacional, es corresponen amb els serveis d'auditoria operativa (lot 13) i amb els serveis de col·laboració en la revisió dels sistemes d'informació (lot 22).

A diferència de la primera licitació, la segona edició d'aquest Acord marc permet l'adjudicació directa. El primer

acord marc, que ja va esgotar la seva durada de quatre anys i al qual s'hi van adherir 285 entitats locals, es va iniciar l'any 2019.

El segon acord marc, que ara s'ha prorrogat, es va posar en marxa l'any 2023 i fins el dia d'avui s'hi han adherit 146 ens locals. Un total de 349 entitats locals han estat usuàries dels dos acords marc i han formalitzat un total de 925 contractes.

Veient els resultats obtinguts, al llarg dels sis anys de vigència d'aquest acord marc, es demostra que aquest

ha estat una eina eficaç de control efectiu de la totalitat del pressupost general consolidat dels ens locals.

Central de compres

✉ centraldecompres@acm.cat

☎ 93 496 16 16 - Ext. 212

Accés web:

Ferrer&Ojeda
ASSEGUANCES

Quan ser a prop
és un valor

Cobertures adequades als nous riscos

+34 932805959 | acm@ferrerojeda.com

En marxa la 3a edició del programa de Lideratge i col·laboració publicoprivada

ESADE i l'ACM promouen conjuntament una vegada més aquest programa de formació directiva en lideratge i governança de la Col·laboració Publicoprivada Local (CPPL) per a electes i directius, a fi de donar eines per modernitzar l'administració pública local i fer-la més eficient i eficaç gràcies a la doble cooperació i compromís del sector publicoprivat. La inauguració es va fer el 21 d'abril.

El secretari general adjunt, Marc Sanglas, donant la benvinguda als alumnes de la 3a edició.

Aquest curs intensiu és íntegrament presencial i es complementa amb la plataforma *e-learning* d'ESADE. El programa consta de 50 hores lectives distribuïdes en 7 sessions presencials. El programa té per objectiu la capacitat de plantejar projectes reals de CPPL a partir de l'anàlisi de les diferències, similituds i mecanismes de coordinació dels sectors públic i privat, conèixer quins models de col·laboració són més adients per a cada context polític i econòmic, comprendre la lògica organitzativa de la contractació pública i el procés de presa de decisions. També es dotarà als alumnes de fonaments conceptuals sòlids que els permetin identificar les millors formes de coordinació municipi-

pal on les aliances amb el sector privat puguin contribuir a la creació de valor públic. També es donen eines per gestionar l'execució i seguiment dels contractes, aprendre a gestionar el risc i els límits de la cooperació, desenvolupar les capacitats directives i de lideratge que requereixen els projectes d'aquesta envergadura i conèixer les perspectives actuals a altres països en aquest àmbit i les tendències de futur del sector publicoprivat.

El període lectiu s'allargarà fins al 14 de maig i combina classes en horari de matí i tarda que tindran lloc sempre a l'edifici d'Esade Universitat Ra-

mon Llull. Des de l'ACM, i en col·laboració amb una institució de prestigi com ESADE, el programa comptarà amb el seu coneixement en matèria de CPP amb mirada holística i internacional, que aporta coneixements, expertesa i innovació en el context català. El Centre de Governança Pública d'Esade-EsadeGov, format per professors i investigadors, treballa pensant en els governs i en les organitzacions del sector públic. Amb més de 30 anys d'experiència de formació en el camp de la gestió pública, més de 3.000 governants i directius públics han participat en els seus programes de formació. El curs és de pagament.

El 26 de maig engegarem la formació preelectoral per als electes del 2027

Amb vista a les eleccions municipals del maig del 2027, des de l'àrea de formació de l'ACM estem preparant un catàleg amb nous tallers i cursos que a partir del mes de juny vinent oferirem a tots els càrrecs electes, siguin alcaldes o regidors, i de govern o d'oposició.

Les inscripcions per la primera tongada d'aquests cursos, que seran de juny a desembre, s'obriran el 26 de maig. El catàleg comptarà amb

accions formatives en matèria de *soft skills*: habilitats directives, lideratge, gestió d'equips, motivació, *fake news*, estratègia narrativa i comunicació, com també formacions útils per afrontar el darrer any de mandat. La majoria dels tallers i cursos tindran un format compactat i intensiu de duració de 2 o 6 hores, tant en format en línia com presencial a la seu de l'ACM, en horari de matí i tarda. En els cursos presencials s'incidirà en continguts pràctics que permetin molta interac-

ció entre alumnes i formadors a fi de maximitzar els aprenentatges dels participants.

Entre els docents figuren destacats professionals de la comunicació, especialistes en *coaching*, del món de la universitat i de la consultoria especialitzada. Tots ells amb la voluntat de contribuir a la motivació i el prestigi de la política municipal a un any vista de les pròximes eleccions municipals.

Celebrem una jornada per anar més enllà de la Catalunya dual entre la Barcelona metropolitana i la resta del país

Catalunya s'ha construït des d'una visió dual que separa la Barcelona metropolitana i la resta del territori català. Aquest marc mental ni s'ajusta a la veritable realitat territorial ni respon a les necessitats d'un país diferent, que necessita la concurrència de tota la seva diversitat territorial, social i econòmica per assumir els grans reptes de present i de futur.

Per això, des de l'ACM, conjuntament amb l'entitat Fem Vallès, hem organitzat una jornada per fomentar una nova i necessària mirada diferent del país: una visió interconnectada, equilibrada territorialment i allunyada

de l'amenaça que sempre representa la concepció centralista del país i que avui simbolitza la idea de la Barcelona dels 5 milions.

Des de l'ACM estem convençuts que, com que aquest repte requereix aliances i molta visibilitat, cal construir-lo des del món local, tant per la legitimitat que aporta la seva proximitat i la seva interpretació privilegiada de les necessitats com per les potencialitats del territori. Es tracta de generar aliances amb el teixit territorial de l'àmbit socioeconòmic per identificar les oportunitats per al desenvolupament cohesionat del país. Tot

això, fent possible que aquesta visió es planti amb força com a alternativa a la Catalunya dual, que segrega, empobreix i invisibilitza la riquesa, la potencialitat i la realitat del país.

L'acte Economia i territori, més enllà de la Catalunya dual, se celebrarà el dijous 14 de maig de 9.30 a 13.45 h a facultat de Medicina de la Universitat de Vic. Hi haurà diverses taules rodones de debat, a les quals participaran càrrecs electes de municipis d'arreu del país, periodistes, empresaris i professors universitaris. Les places són limitades i les inscripcions ja estan obertes al web de l'ACM.

Nous cursos AFEDAP sobre llenguatge inclusiu, ús de QGIS aplicada i Consells Comarcals al dia

Els dies 1,8,15, 22 de juny i 6 de juliol tindrà lloc una acció formativa molt pràctica per presentar i promoure l'ús de la tecnologia QGIS aplicada a la gestió de la informació urbanística territorial. Entre altres aspectes, es diferenciarien els principals tipus i formats de dades espacials, s'identificarien les principals fonts de dades en un SIG per incorporar-les a un projecte i s'aprendrà a crear, gestionar i interpretar dades geogràfiques.

Pel que fa als Consells Comarcals al dia, es tracta d'un seminari anual, que s'allargarà dels divendres 5 al 26 de juny, que permet a aquests ens su-

pramunicipals d'arreu del territori català anar adaptant-se contínuament a les noves demandes de la societat. Abordarà temes com el model competencial que poden aplicar per gestionar i retenir el talent, la cooperació pública horitzontal i la contractació conjunta entre entitats públiques locals i el lideratge humà d'equips.

El dimecres 6 de maig, per primera vegada, oferirem un curs de tres hores per fomentar i implementar el llenguatge inclusiu, no discriminatori i no sexista a l'administració pública. El curs presentarà bones pràctiques en l'atenció pública i sensibilitzarà sobre

la realitat de les persones LGTBI en l'àmbit institucional.

Aquests tres cursos seran en línia i al matí. Durant el trimestre, i com és habitual, també oferirem d'altres cursos per a tècnics locals. Les inscripcions per a tots els cursos es poden fer a través del web de l'ACM.

Informació i inscripcions

✉ formacio@acm.cat

☎ 93 496 16 16 - Ext. 223

Tàrrrega instal·la una estructura gegant amb gronxadors per conscienciar sobre l'autisme

Cartell de la campanya 'Gronxa't per l'autisme' al costat dels gronxadors instal·lats a la Plaça Major. Fotografia: ACN

L'Urgell

L'Associació Alba, amb el suport de l'Ajuntament de Tàrrrega, ha instal·lat a la plaça Major una estructura gegant amb vuit gronxadors per sensibilitzar la ciutadania sobre l'autisme. L'acció forma part de la campanya 'Gronxa't per l'Autisme' que impulsa l'entitat social per donar a conèixer la realitat dels infants amb Trastorn de l'Espectre Autista (TEA) i, a la vegada, per captar fons per crear dos espais d'estimulació vestibular a l'Escola Alba, on un 50% dels infants que atenen estan diagnosticats amb autisme. Per a aquests infants, gronxar-se no és només un joc, sinó una necessitat, ja que els ajuda a calmar-se i sentir-se segurs. La campanya s'emmarcava dins del Dia Mundial de l'Autisme 22 tarregdel 2 d'abril.

Girona vol que els asfaldatges siguin més sostenibles i absorbeixin el soroll del trànsit

Gironès

L'Ajuntament de Girona ha elaborat un pla director per homogeneïtzar i fer més sostenible l'asfaldatge a la ciutat. L'objectiu és reduir la petjada de carboni que suposa aquest procés. A més, hi han incorporat la possibilitat de posar-hi paviments sonoreductors en les vies més transitades per tal que absorbeixin part del soroll que generen els vehicles. Alguns dels criteris que marca el document són l'ús de material reciclat per a l'asfaldatge o reutilitzar parts del ferm. El pla director compta amb un inventari de les superfícies asfaltades i en quin estat es troben en l'actualitat. Després, es defineixen criteris per classificar els vials segons quin ús tinguin (xarxa principal, col·lectora o veïnal). El pla director fixa una planificació a deu anys vista, tot i que es preveu actualitzar anualment per incorporar dades de l'estat real de les calçades i possibles millores en els criteris tècnics i ambientals.

El carrer de Sant Gregori de Girona que es reasfaltarà amb materials reciclats. Fotografia: ACN

Rubí, escollida per fer una prova pilot estatal de millora de la recollida de tèxtil i calçat

Representants d'institucions i entitats presentant el nou model de recollida. Fotografia: Tot Rubí

Vallès Occidental

Rubí ha posat en marxa una prova pilot per millorar la gestió i recollida de residus tèxtils i de calçat, en el marc d'un projecte d'àmbit estatal que busca avançar cap a un model més sostenible i col·laboratiu. El municipi és, actualment, l'única ciutat catalana que participa en aquesta iniciativa.

L'objectiu és definir i avaluar un nou model de gestió del residu tèxtil que sigui més eficient, traçable i adaptat als futurs requisits normatius europeus, especialment davant la imminent implantació de la Responsabilitat Ampliada del Productor en aquest àmbit. La Responsabilitat Ampliada del Productor és una normativa que requereix que els fabricants assumeixin una responsabilitat més gran sobre els productes que posen al mercat. La iniciativa es desplegarà a través dels 77 contenidors de recollida tèxtil ja existents a la ciutat.

Vilafranca implanta contenidors intel·ligents per incrementar un 20% la recollida selectiva el 2030

Contenidors intel·ligents a Vilafranca del Penedès. Fotografia: ACN

Alt Penedès

Vilafranca del Penedès ha començat durant l'abril el desplegament de contenidors intel·ligents. Els ciutadans han pogut adquirir els clauers identificadors i l'app per utilitzar el nou sistema de recollida selectiva, adreçat només als residus dels domicilis. Pel que fa als comerços, restaurants i indústria, el nou sistema preveu la recollida porta a porta de totes les fraccions. D'acord amb les normatives europees, la intenció de l'Ajuntament és millorar el 40,83% de recollida selectiva actual i arribar al 60% el 2030. Amb Vilafranca, la Mancomunitat Penedès-Garraf completa el desplegament dels contenidors intel·ligents a 22 municipis, iniciat a finals del 2025 arran de la nova licitació de vuit anys. Amb el nou model a la vintena de municipis que ja el tenen en marxa, de mitjana, en un trimestre hi ha hagut un increment de la recollida selectiva d'entre un 10 i un 12%.

Falset posa en marxa el seu propi Carnet Jove

Priorat

Falset continua apostant per la participació i ha presentat el nou Carnet Jove del municipi. Aquesta iniciativa ofereix descomptes i avantatges en activitats organitzades per l'Ajuntament i serveis municipals, així com en propostes d'entitats locals i comerços de la vila. El projecte neix amb la voluntat d'implicar encara més el jovent en la vida social del municipi i apropar als joves d'entre 12 i 30 anys a la vida social, cultural, esportiva i educativa del municipi a través de diversos avantatges en els equipaments i serveis municipals, oferint aquesta eina a les entitats per fomentar la participació dels joves en el teixit associatiu i també per potenciar el comerç local. Des de l'Ajuntament esperen que aquesta iniciativa contribueixi a reforçar la implicació del jovent falsetà en la vida social del municipi. El nou Carnet Jove beneficiarà més de 650 persones.

Fotografia: Ràdio Falset

Estar al dia de l'actualitat del món municipalista

Rebre tota l'oferta formativa de cursos, jornades i postgraus

Rebre informació d'interès local

3 raons per rebre el butlletí electrònic de l'ACM

- Com puc rebre el **butlletí electrònic**?
- Envia un mail a **comunicació@acm.cat** indicant l'assumpte **Butlletí electrònic**

La força del **municipalisme**

XXX ASSEMBLEA

ACM

Associació
Catalana
de Municipis

La força del municipalisme,
motor de país

El 9 de juny celebrem la XXX Assemblea a la Pedrera

9 de juny de 2026

11.00 h

La Pedrera (Barcelona)

Guarda't la data!

www.acm.cat

ACM

Associació
Catalana
de Municipis